Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ystoria Troiana - Cod. Aug. pap. 37

Guido <de Columnis>

[Reichenau], [14. Jahrh.]

Liber XXXIIII

urn:nbn:de:bsz:31-73096

Visual Library

tumores quos pater didicerat etiam sibi asserere firmavit. Ulixes regem rogavit Anthenorem ut eum in regnum suum associare deberet in suorum militum comitiva. Quod Anthenor libenter annuens cum suis militibus associavit eundem; qui cum felici navigatione potitus in tantum pervenit Ulixes quod de nocte in suam applicuit civitatem,

Interfecit ulixes de nocte intimos proditores inimicos.

et depositis in terra militibus de nocte suorum proditorum domos invadit, ubi ipsos inveniens dormientes omnes interfecit, ita quod nullus evasit ex eis. Adveniente vero die in sua fulgoris lucida claritate in suum palacium cum Rege Altenore se recepit, quibus cum Rege ipso in multa iocunditate receptus est. O quantum facta est ylaris Penolope in aspectu sui domini, quem tanto tempore videre avida preoptavit. Concurrunt igitur cives Regem eorum tantis temporibus expectatum cum multo gaudio videre festinant, multa sibi offerunt exennia magnanimis. Exaltatus est Ulixes in regno suo et in tantum cum Rege Althenore tractavit quod Thelamacus Nausicam filiam Regis Althenoris duxit uxorem. Celebrantur igitur nuptie Thelamaci in multorum solempnitatibus gaudiorum. Et Rex Althenor feliciter suum remeavit in Regnum. Ulixes vero in dicto statu Regni sui demum sub nimia pacis tranquillitate quievit.

Liber xxxiiii de processibus Pirri felicibus et demum de morte ipsius.

Quia vero hucusque de Pirro Achillis filio, postquam a Troia recessit, presens ystoria nichil dixit, nunc ad narrationem eius eventus dirigitur stilus eius. Pirrus enim ex parte patris sui habuit regem Peleum avum suum, cum ex predicto Peleo et Tetidem eius uxore susceptus fuisset Achilles pater eiusdem Pirri, quem Achilles susceperat ex Diadamia Regis filia Licomedis; et sic habuerat Pirrus duos avos, Regem Peleum ex parte patris et Regem Licomedem ex parte nobilis matris sue, qui Licomedes filius Regis Acasti fuit patruus dicti Pirri adhuc viventis, licet esset in senio constitutus. Hic Acastus habebat odio Pirrum, quamvis de genere patris eius; causam autem eius odii presens ystoria non describit. Rex igitur Acastus Pirri patruus expulit Regem Peleum avum Pirri a Regno Thesalie, sic quod ipsum Acastus exulare coegit, et pro interficiendo Pirro suas posuerat insidias, ne evaderet manus eius. Pirrus vero postquam a Troia recessit, et in mari se subiecit insidiis, multa marina pericula passus est, maiore parte eorum que secum detulerat periclitata in mari, et quia cum navibus conquassatis Molosiam applicuit, et naves suas propriis temporibus conquassatas necessaria fecit reficere fulcimentis. Ibi quod didicit qualiter Rex Acastus patruus eius Regem Peleum avum suum a Thesalia Regno deiecerat et qualiter contra Pirrum fuerunt insidias machinati.

Peleus avus Pirri et Tetida uxor dicti Pelei

Pirrus habuit avos duos reges, scilicet regem Peleum ex parte patris et regem Licomedem ex parte matris

Rex Acastus fuit patruus Pirri qui interim Pirrum odio habebat

Voluit igitur Pirrus de tanta suorum dispendio
iniuriam, set patri de se ipso. Cum predictus Rex h
eodemque anno matrimonio ipsi Pirri Regis
Acasti filius ipsum a suis armis teneris con
casset. Interea Rex Peleus per Regem Acastum
a Regno deiectus quam timore Regis Acasti et
filiorum suorum. Cum Rex Acastus haberet duos
filios et unam filiam nomine Tetidem, quorum
filiorum unus vocabatur Silisthnes et alius Mene
lapus, securius in publicum non poterat apparere
propterea non possit melius delitere donec nepos eius
Pirrus rediret a troia, qui opem suo disc
rimini dare posset. Sciebat enim eum per mare
a troia cum suis navibus rediturum. Erat igitur
longe a Civitate Thesalie per unum forte sta
dium quoddam antiquum hedificium iuxta mare inter
Civitatem ipsam et hedificium ipsum quibusdam
nemoribus interiacens, ad que sepius venandi
causa Reges Thesalie venire solebant cum eis
venatione ferarum plurimum habundaret. Hoc
autem antiquum hedificium pre temporis vetustate erat
penitus derelictum cum situs eius esset in solitudine
constitutus, et nulla exterius apparere fabrica set tantum
erat eius in eo multe latebre sub terra recondite
quibus poterat quis secure latere cum foramen de
scensus eius esset magnum, multis spinetis
silvestribus et vepribus agrestibus circumclusum. Sed
ab ipso foramine facilis erat ad inferiora
descensus per gradus sub et structos in ipso circuitu

in summitate foraminis, esset quedam latens fo
vea, spinetis in medio cuius os foraminis
habebatur. In hoc igitur hedificio Peleus latere
disposuit, qui dum latet in ipso sepius egredie
batur ab eo et prospiciens ad litus maris equo
ra suo metiebatur intuitu, si forte Pirrum
videre posset cum suis navibus redeuntem. Pirrus
vero suis refectis navibus in Melepsa, navigare
versus Thesaliam prorsus intendit. Ut vindica
turus si posset contra Regem Acastum matrimonii
parum suum deiectionem Pellei sui avi patrum
et ut valeat se ab ipso tueri si possit eum
in offensionis obstaculo provenire. Ut igitur cautius
faciat que intendit, duos secretarios suos
Crisippum videlicet et Addastrum sagaces explora
tores apud Thesaliam mittere procurat. Ad
Adastum cum Thesalie dudum fidelem et
ipsius Pirri fidelem ut per eum posset de omnibus
informari. Quibus venientibus apud Thesa
liam et per Assandrum de omnibus diligenter e
doctis ad Pirrum celeriter redeuntes fideliter
sibi retulerunt singula que viderunt et relatione
Assandri didicerant. Pirrus igitur statim suas
naves ascendit in Thesaliam profecturus
dum putaret feliciter navigare marina
tempestas in naves suas irruit que fere per duo
perdurat. Demum diis faventibus factum est
quod cum navibus ipsis ad hunc vectorum rabie non
sedata in quedam portum applicuit necessitate

Filii regis Aca
sti duo et filia
Tenoia. quorum
unus vocabatur
Pilisthnes et
alius Menelip
filia nomine Teci
des.

sepelliadem hic aut portus distabat aci
uitate Thesalie forte p viij. stadia erat
vicin' illi antiquo hedificio inquo Rex pe
leus delectabar. Pirrus itaq; maris fa
tigacoñe lassatus descendit intra; qdu
ne pedes ad vicina nemora. apparet mira
bilis fortune casus ad predam foramis fo
ueam hedifici sedi ipm adduxit quam
pendere nõ ualens, pptervas adiacenciu
uelamina incu intrauit. & ad supiore qpmu
gradum de gradib; ipis p quos descende
bat inferius firit pedes & dum inspiceret
gradus ipos inde qd sit inferi diligent
affectat dni ig' ad loca ipi' vna pueit.
Ecce q Asius latinys. Rex peleus psilit
nepote agnoscit in cui' visione inde pu
tat. Achillem tuita patri suo Pirru' fili
tudine Rendebat affectuose g' ipm aplec
tit' & i lacrimis ipm flebilit' osculat' sua
sibi discrimina tandem exponit de Rege aca
sto suas sibi resiando qrelas. Doler pirr'
tacit' tn oia in mente osuat. Ascendunt
ig' supius auus & nepos & ad pirri acce
dit cognitura suor. Pirro u'o statim i no
tuit q philisnes & oxnalipus filii Regis
acasti ad nemora ipa puenerint cu uena
di. quo audito stati pirrus exuit uestes
suas & quadam uili & ueteri sibi qsita lacera
mltis ipres se induit & accitus quodam

ense sociis suis data licencia solus ppexit
ad nemus. Nudum ig' pirrus mltu; pnem'
vagauiat cu Regis acasti filiis obuiauit. Cui
a pirro querit qs sit unde ueiat & quo ua
dit. Pirrus aut Rendit eis se ee' ogenia q
a Troia cu sociis suis cu quadam naui ad
patriam suam uoluisse reddire & tanta maris
tepestas or' ipos iualuit q post mlta disc
mina & labores nõ mltu; longe a litorib;
naufragiu sunt ppelli sic q ongeie psone
nauigates meis subito naufragio pieer.
Ego tn solus euasi quem extolleres fluct'
qi mortui ad litora piecerit in quor
supma dui fungit intra; & i facie tre
descendit ecia litus pueni a tumefacte
fluctuu frangentur; ecia tamen qi mortu'
vibratus adlictus. Ubi post mltu; uomitu
aque salse qua ex mari sorbueri in aliquo
respirauii & demu pt' mltas angustias ne
bri restitut' sum mee pstine sanitati &
cu in naufragio ipo amisim oia q ferebam
paup effect' medico tui pit' hostiatim
dum ueiam ad ppos lares meos. Vos at si
nudum comedistis & detulistis in hoc ne
mus aliqd ad uescendu estote in ex eo i
aliquo graciosi qui sibi dixerit moriem
nobiscum. Intrm qdam ceruus lentus passib;
coram ipis apparuit quem stati oxenalipus
sequgat' ate suo insequit' eo solo cum

Interficit Pirrus Plistenem filium Regis Acasti a Pirro nepote suo morte ac [illegible] inflicta. Alius filius Oxenalipus a dicto Pirro interficitur. Pirrus ... [illegible]

Pirro dimisso, qui dum multum esset elongatus ab eis, dum multum insisteret eum persequi fugientem. Plistenes frater eius cum a Thetis discessit ab equo, et statim Pirrus eum inveniens ipsum protinus interfecit. Deinde cum frater eius Oxenalipus a dicta persecutione redditur, Pirrus evaginato ense in eum irruit quem protinus interfecit. Et sic Pirrus duos suos avunculos fratres Thetidis avie sue crudeliter interfecit. Qui cum ab eorum cede rediret, occurrit ei Cinarus de familia regis Acasti, quem Pirrus interrogavit ubi esset Rex Acastus. Qui dixit ei Acastum prope esse. Et statim Pirrus evaginato gladio ipsum morti crudeliter dedit et confestim properat ad naves, ubi pulcris vestibus cenose se induit et aliis recedens Acasto Regi obviavit, qui dixit ei: Quis es tu? Pirrus autem Regi Acasto sic respondit: Unus sum ex filiis Regis Priami qui ductus in captivitatem sub domino Pirro sum. Rex vero Acastus ignorans eum esse Pirrum dixit ei: Ubi est Pirrus? Qui dixit: valde amans veracioribus fatigatus descendit in terram. Et Thetis cum accessit ad illam foveam quam extendisti dextram ei monstravit, et statim evaginato ense illum noluit interficere. Tunc autem statim apparuit ibi Thetis uxor Regis Pellei, que et ipsa erat Regis Acasti filia, mater Achillis et avia Pirri, que dixit ei: Care nepos, quid nam intendis facere? Non ne avia tua sum? Orbasti me duobus filiis meis avunculis tuis, et nunc intendis orbare me Rege Acasto patre meo et avo tuo? Et statim Thetis Pirrum firmiter amplectendo cepit brachium eius quo ense tenebat in manu, ne ipsum contra Regem Acastum elevaret adiectum. Cui dixit Pirrus: Rex Acastus pater tuus Regem Pelleum virum tuum a suo regno eiecit, non ne et mihi et te ipsam offendit? Sed veniat Pelleus, qui si velit sibi parcere, parco ego. Veniens igitur Pelleus rogavit Pirrum ne Regem Acastum morti traderet, cum de morte duorum filiorum sit Rex Acastus satis afflictus et deterior morte sit penitus sibi vita. Quare reformata est pax et bona voluntas inter Acastum et Pelleum dudum invicem discordantes, et consedentibus omnibus eis, Thetide videlicet, Rege Acasto, Pelleo et Pirro, inceperunt hii tractare de Regno. Rex autem Acastus, qui tunc Regni ipsius moderamina gubernabat, ut Rex dixit illis: Ego iam modo sum nimia senectute confractus, et de Regni laboribus iam modo cura modica michi est. Filios meos amisi qui de Regno ipso possent habuisse dominium. Nullus ergo alius est ad quem Regnum ipsum debeat devenire de voluntate quam ad Pirrum carissimum meum nepotem, et ideo

ex nūc me spolio regno meo, et ipi Pirro spō
te concedo quē cēco statī p̄ sue uestis fim
bria inuestiuit. Cum Pelleus et ego omē
ius, qđ in eo hēo, cedo et transfero ī eūdem
q̄r hec semp fuit sūma cupiditatis nostri
mei. ut Pirrus sceptro Regni Tesalie po
tiret. Insurgūt ergo omēs a loco suo et ascē
dentes equos eorum Thesaliam puenerūt.
Ceterum Pirrus mādauit, ut omēs naues
sue in thesaliam nauigarēt. Venientib;
ergo eis apud Thesaliam. Rex Acastus mādauit
omnib; de Thesalia ut sacramentū fidelita
tis et homagiū Pirro p̄stare deberēt. q
de Pirri dn̄io nimiū facti sūt leti, ppt quod
sacramentū ipm̄ Pirro cū magno gaudio
p̄stiterunt. Et sequenti die Rex Acastus,
et Pelleus, Pirrū de Regno Thesalie corōa
uerūt in Regem, in cui Regni solio sedit
Pirrus Dyademate coronatus. Factum est postea
q̄ Regis Pirri fauore exaltatū est regnū
Thesalie, sup oīa regna grecie usq; ad ultimū
uite sue. Ydumeneus u̅o Rex Crete mo
tuus est, supstitib; sibi duob; filiis, ox
rion videlicet et laerta. Sz oxrion post mortē
patris sui parum uixit, et mortuus ē, et Re
gnū laerte fr̄i suo dimisit qui satis
honorifice in uita feliciter est sepult9. Thela
macus aūt ulixis filius, ex Nausica uxo
re sua Regis Altenoris filia, suscepit fi

Duo filii Regis Ydumenei noīa quorum sūt. videlicet Oxrion et laerta et laerta successit ī regno.

lium Deyphebum noīatum. Sz ad Pirrum
iterum redit ystoria ad narrandū suos demū
pcessus, et qualit et quō, Pirrus dies suos
clausit extremos. Rex igitur Acastus de morte
filiorum suorum exacerbabatur ī modice, suorum fi
liorum corpora mortuorum Thesaliam defferri
mādauit. Ibiq; sepulti sūt, mādante Rege
Pirro ī monumentis eorum nimiū p̄ciosis. Fortu
na, que in sūma felicitate hoīb; ostituitis
cecas parat insidias, p quas a felicitatis
fastigio decidē eos, subita faciat ī ruinā,
Ostendit eis ea ualde placē, q ruinosa
postea pariunt detrimēta. Pirrus itaq; ī
sui Regni fastigio ostituitur. Hermione he
lene et menelai filie uxoris horestis feruē
tis amoris, cupidine capt9 fuit, ppt qđ da
ta opa, ut sue satisfaceret uolūtati, Hermi
onam furtiue rapuit, ab horeste et a Re
gno dudū Agamenōis mecenarum inquo
regnabat horestes, in Regnū Thesalie fur
tim abduxit, eā q̄ sibi matrimoio copulauit,
Doler igitur horestes de tāta uerecundia sibi
facta, Sz ī regnū suū Pirri inuadere nō ē
tanta sibi potēs tācit9 tn̄ ōseruat ī mē futu
ros euent9 p quos posset sibi plene parari
uindicte facultas. Factumq; est q̄ Pirrus ppo
suit ī delphos insula se ōferre ad regraciā
dū deo appollini, et aliis diis de multa uicto
ria, quā in troia est feliciter ōsecut9 et

Filii Agamenonis. Pirrus capt9 amore hermione filie menelai et helene fuit tunc sub trax uxoris horestis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

de vindicta mortis Achillis sui patris supra
de Pande? crudeliter mortem fecerat. Post quod Pirrus in appa-
ratu suo se accinxit ad iter, et Delphos insulam
se contulit. Relictis in palacio suo Andromaca
Hectoris dudum uxore cum parvulo filio suo
eidem Hectoris nomine Laumedonta, cum qua ipsa
pregnans esset ex Pirro, nec non et Hermiona
eius uxore. que post recessum Pirri misit Mene-
lao patri suo sibi graviter successisse de Pir-
ro marito suo. qui solius Andromace amo-
re vacans de ea parum curabat aut nichil. ut
accelleret venire Thesaliam, ut Andromacam
morti traderet cum eius filio Laumedonta. Me-
nelaus itaque ad verba Hermione filie sue The-
saliam properat, ubi nobilitatis sue omisso pu-
dore in Andromacam irruit. Sed Andromaca
subito puerum suum Laumedontam suis recep-
tum ulnis, et precipiti fuga lapsa se dirigit in
plateas. Ibique fortiter exclamans auxilium populi
contra Menelaum implorat in lacrimis, ne populus pacia-
tur ipsam interfici cum parvulo nato suo. Populus autem
incontinenti ad arma decurrit, et armata ma-
nu insequitur Menelaum, sic quod Menelaus ti-
more populi stupefactus ad propria remeavit. Ore-
stes vero audiens Pirrum in insulam Delphon
pervenisse, ubi in multa militum comitiva se con-
tulit, et in potenti manu aggressus est Pirrum
et manu propria ibi mortem fecit eundem, et Pirrus mor-
tuus est, qui statim in eadem insula sepultus

Andromaca / et olim uxor / Hectoris re- / manet ad / instinctum? / Pirri in pa- / lacio cum / suo filio / Laumedon- / ta. / uxor olim / Hectoris / tirum?

mortuus Pir- / rus ab / Horeste manu / propria.

fuit. Uxorem autem suam recuperavit Horestes et
in regnum suum ipsam adduxit. Peleus vero
et Thetis Andromacam ex Pirro pregnantem et
Laumedontam eius filium a Thesalia recedentes
in Molepsam deferunt civitatem. Ibique An-
dromaca peperit filium quem ex Pirro sustule-
rat, et nomen eius Achillides est vocatum. Hunc
tamen? et Laumedontam fratrem suum Thesalie
coronavit in regem se ipso postposito, ad quem
regni ipsum ius habilius pertinebat. Et Achil-
lonum? ipsius sui fratris amore voluit et man-
davit quod omnes Troiani qui capti erant in
Grecia libertate plenaria potirentur. Preterea hic
subiungit ystoria id quod dictum est supra libro xxiiij.
et libro xxvi. qualiter Achilles mortuo Troilo
corpus Troili ad caudam sui equi ligavit
et per totum exercitum vituperabiliter traxit illud. Ad
cuius corporis recuperacionem Rex Menon viri-
liter ipsum prostravit ab equo et letaliter
vulneravit, sic quod quasi mortuus fuit delatus
ad castra. qualiter Achilles ipsum a suis omnibus
cum Mirmidonibus interceptum non sua virtute bel-
lica sed proditorie mortem fecit. qualiter preterea Rex
Priamus ipsum iuxta Troiam fecit magnifice
sepeliri. Nunc prius narrat ystoria quod predictus
Rex Menon quandam mire pulcritudinis suam
sororem habebat, que manifeste videns coram
omnibus ad Menonis monumentum illud aperiri
mandavit. Ossa Menonis extraxit ab

Duo filii fuerunt An- / dromaca uxor quondam / Hectoris post destruc- / tionem Troie ex Pir- / ro quorum unus vocaba- / tur Laumedonta, alter / Achillides

mirabile miraculum si fuit verum et bona fuit sorcer [?] et hoc ad honorem sui ipsius et progenitorum.

ipso ea in quodam aureo vase reposuit continua-
da que statim cum predicto vase de medio astan-
cium ab occulis sic prorsus evanuit velut
umbra quod numquam in loco ipso postea visa fuit.
Hanc non nulli dixerunt fuisse deam vel dee
filiam vel unam ex illis quam gentes fictam [?]
appellant.

Liber xxxv de morte Ulixis interfecti per filium.

De tenenda igitur morte Ulixis
omissis ad presens aliis particularibus historie
stilus accedit. Cum narrat dicitur quod Ulixes
quadam nocte dormiebat in lecto suo et
soporatus de se talem vidit in sompno visionem;
videbatur ei sibi videre quandam ymaginem
iuvenilis forme tam mirabilis speciei quod
ymago non putaretur humana sed potius forma
divina permaxima pulcritudine forme sue.
Videbatur quod se ultra modum appetere ymagi-
nem illam posse eam tangere et eam suo am-
plexu tenacius amplecti et cum videbatur a longe
intueri. Deinde vero ad eum se videbatur propin-
quius accedere et interrogabat ab eo quod nam
vellet. Set ille dicere videbatur: volo ut simul
coniungamur ut te forte cognoscam. At illa
dicebat Ulixi: O quantum in hoc est tua
gravis et amara peticio tu et petis a me
ut tibi coniungar. Sed O quantum illa coniunccio
erit infelix nam ex tali coniunccione necesse est
ut unus nostrum exinde moriatur. Deinde vi-
debatur sibi quod illa eadem ymago ferebat in
manu quandam lanceam [?] in cuius haste summitate
videbatur habere quedam cancella [?] tota ex pisci-
bus artificiose composita. Deinde videbatur sibi
quod ymago illa recedere vellet ab eo que dicebat
sibi: hoc est signum impii [?] et disiunccionis que
inter nos duos est perpetuo futura. Ulixes
autem e sompno solutus valde miratus est.
De ipsius sompni visione multum suo disquirit
in animo ad quod sompnum ipsum tendat. Demum
illucescente die disquirit augures et divinos
et eos ad se venire mandavit et recitata eis
ipsius sompni qualitate ipsi dixerunt quod
per significacionem ipsius sompni aperte minatur
Ulixem per filium exilio vel morti tradendum.
Cuius rei causa Ulixes valde pertimescens The-
lemacum filium suum capi fecit et eum in fida
custodia detineri. Ipse vero elegit sibi locum
in quo posset secure manere. In quendam sec-
retiorum suorum fidelissima contrata vallari
eum locum muris altis et fortibus ad quem
non nisi per quendam pontem levaticum haberi po-
terat ad ipsum accessus. Statuit etiam
quod ad eum nullus accederet nisi esset de suis se-
cretariis. Secretum est autem quod Ulixes dudum
ex Circe quendam filium suscepisset Thelago-
num nominatum qui cum esset filius a nemine
sciebatur preterquam a Circe sua tantummodo ge-
nitrice. Factus est igitur Thelagonus annorum.

filius Ulixis capitur ab Ulixe propter visiones quas habuit

filium Ulixis natum ex Circe